

by adresář velkého města, který pravidelně bývá v užívání po více let, — vždyť každého roku nevydává se, jak jest notorickým, adresář nový, — měl cenu jen právě v určitý den, neb určitý měsíc, čtvrtletí, rok, ač na druhé straně jest jisto, že postupem času na ceně mu ubývá, poněvadž následkem fluktuace obyvatelstva spolehlivost jeho postupem času se zmenšuje. Měl tedy adresář, byť i vyšel místo koncem roku 1923 teprve na jaře 1925, jistě cenu nejen pro každého, nýbrž vzhledem k jeho účelu i pro žalovaného, při čemž osobní poměry žalovaného, jako okolnost, že mezi tím byl pensionován, na váhu nepadají, když ve smlouvě nebyly učiněny podmínkou, aniž jinaká váha na ně nebyla kladena. Žalovaný, jak nesporno, nezdůraznil ve smlouvě, že pozdější plnění pro něho ceny nemá a nevyplývá to ani z povahy obchodu ani z účelu, k jakémuž adresář slouží a dlužno proto pokládati obchod mezi stranami smluvený za obchod nikoli fixní (čl. 356 obch. zák.), při němž třeba, by objednatel, když nebylo včas plněno, dal smluvníku svému přiměřenou dodatečnou lhůtu k plnění s doložením, že pozdější plnění nepřijme. To se nestalo v tomto případě a jest proto povinen žalovaný zaplatiti ujednanou trhovou cenu i když plněno bylo později, čemuž není ani na závadu, že plnění nabídnuto bylo po 1¼ roce, poněvadž zákon nikde maximální lhůtu k plnění nestanoví. Stačí, že plnění v té době nestalo se vzhledem k jeho účelu změnou okolností, mimo žalovaného ležících, bezcenným (viz též § 919 poslední věta obč. zák.).

#### Čís. 5984.

**Žalobní nárok na zaplacení peněžité částky není skutkově opodstatněn (§ 396 c. ř. s.) tvrzením žaloby, že žalobce »byl po delší dobu se žalovaným v obchodním spojení.«**

**Další tvrzení žaloby, že žalovaný dluží z tohoto spojení zažalovaný peníz, není již skutkovým přednesem, nýbrž právním závěrem.**

(Rozh. ze dne 28. dubna 1926, Rv I 148/26.)

Žalobě o 57.841 Kč procesní soud první stolice vyhověl rozsudkem pro zmeškání (§ 396 c. ř. s.). Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. **Důvody:** Odvolání vytýká, že žaloba obmezuje se na pouhý přednes, že strany byly v obchodním spojení, že neobsahuje vlastně udání právního důvodu, že nevyhovuje ustanovení §u 226 c. ř. s. a že nečiní možným závěr procesního soudu, zda nárok žalobní jest odůvodněn. Zároveň dovozuje, že procesní soud uznal nárok žalobní po právu, nesprávně posoudil věc po stránce právní, po případě že se bylo dopuštěno podstatné vady v řízení tím, že nebylo uloženo žalobci, by žalobní přednes doplnil. Odvolací soud neuznává správnost těchto vývodů a jest toho právního přesvědčení, že v žalobě obsaženým tvrzením skutečnosti, že strany po delší dobu byly v obchodním spojení a že z něho vzešla ve prospěch žalující strany pohledávka, jak jest číselně v žalobě uvedena, bylo předpisu §u 226 c. ř. s. dostatečně vyhověno a že, nebylo-li toto tvrzení popřeno, umožňuje závěr, že žalobní nárok

jest oprávněn. Tvrzení žaloby nemá jiného smyslu, než že obě strany si poskytovaly vzájemná plnění, která v určitém časovém období se porovnávala a že po porovnání, které se stalo ku dni 1. ledna 1925, ukázal se ve prospěch žalující strany přebytek 57.841 Kč, k čemuž žaloba ještě dodává, že žalovaná strana byla o zaplacení této částky upomínána. V § 396 c. ř. s. se stanoví, že, zmešká-li strana první rok, platí skutkové okolnosti přednesené stranou přítomnou za pravdivé. Ježto žalovaný k roku se nedostavil a žalobce žádal za vydání rozsudku pro zmeškání, jest právní posouzení prvního soudu správné a nebylo třeba řízení doplňovati. V tomto směru odkazuje se ještě na § 402 c. ř. s., kde se výslovně uvádějí případy, kdy má návrh na vydání rozsudku pro zmeškání býti zamítnut, kdežto o případu tom, kde by okolnosti v žalobě uvedené k odůvodnění žalobního nároku nestačily a bylo přípustným doplnění řízení, nečiní se zmínky.

N e j v y š š í s o u d žalobu zamítl.

### D ů v o d y:

Dovolání napadá rozsudek odvolacího soudu z důvodů čís. 2, 3 a 4 §u 503 c. ř. s. Dle § 396 c. ř. s. dlužno, byl-li stranou zmeškán první rok, vydati k návrhu přítomné strany rozsudek pro zmeškání. Soud musí v tomto případě vzíti za základ svého rozhodnutí skutková přednesení strany přítomné, vztahující se na předmět sporu, pokud nejsou vyvrácena důkazy, které má soud po ruce. Dospěje-li soud k názoru, že nelze z těchto skutečností vyvozovati právně nárok, jež činí strana přítomná, může rozsudkem pro zmeškání žalobu zamítnouti a to i tehdy, když žalovaný zmeškal rok (Hora, čs. civilní právo procesní díl II. str. 397). Názor dovolání, že odvolací soud měl naříditi doplnění řízení, správně doplnění žaloby pro neúplnost (§ 503 čís. 2 c. ř. s.), jest v rozporu s povahou rozsudku pro zmeškání, jehož skutkový podklad jest omezen na skutkový přednes přítomné strany. Není proto výtka neúplnosti řízení dle §u 503 čís. 2 c. ř. s. odůvodněna. Jako skutkový přednes obsahuje žaloba pouze tvrzení, že žalující strana »byla po delší dobu v obchodním spojení« se žalovaným. Další tvrzení žalobkyně, že žalovaný jí z toho dluží 3.531·23 belgických franků a 7.126·25 belg. franků valutou od 16. září 1920 (od 1. ledna 1921) není již skutkovým přednesem, nýbrž právním závěrem. Z jediné tvrzené skutečnosti, »z obchodního spojení« o sobě nárok žalobní nevyplývá, neboť obchodní spojení může zakládati různá práva i různé závazky. Můžeť sloužiti obchodní spojení i k účelům nedovoleným, mohou v něm býti skryty i pohledávky příčící se dobrým mravům a zákonům, jimž zákon žalovatelnost odpírá. Smysl, který odvolací soud podkládá tvrzenému obchodnímu spojení, totiž, že »obě strany si poskytovaly vzájemná plnění, která v určitém časovém období se porovnávala a že po porovnání, které se stalo ke dni 1. ledna 1925 ukázal se ve prospěch žalující strany přebytek 57.341 Kč 49 h, správně 57.841 Kč 49 h, nelze z žaloby vyčísti. Takto vkládá odvolací soud něco do obsahu žaloby, co v něm obsaženo není, co nelze z moci úřední do ni vinterpretovati. Že byl mezi stranami poměr kontokorrentní, nebylo

žalobkyní tvrzeno. Dle §u 226 c. ř. s. má žaloba obsahovati skutkové okolnosti, na kterých žalobcův nárok ve věci hlavní i vedlejší se zakládá a to jednotlivě, krátce a úplně, tak aby bylo zjevno, o jaký zavazující právní druh jednání a o jaký důvod závazku se jedná. Tomuto požadavku žaloba neučinila zadost. Ze žaloby nezjevno, jakého druhu bylo obchodní spojení, jak povstala žalobní pohledávka, jaké druhy smluv byly mezi stranami uzavřeny, jak a kdy byly splněny atd. Není tedy tvrzeními žaloby o skutkových okolnostech odůvodněn právní závěr žaloby, žalobní prosba její; podle zákona nedá se nárok žalobní z přednesených skutečností vyvozovati. Bylo proto návrh žalobkyně na vydání rozsudku pro zmeškání vyříditi zamítnutím žalobního nároku. Opak nedá se vyvozovati z ustanovení §u 402 c. ř. s., jak odvolací soud činí, neboť § 402 c. ř. s. jedná o případech, ve kterých zmeškání nenastalo, kde nejsou formelně dány podmínky pro vydání rozsudku pro zmeškání a tudíž dlužno návrh na jeho vydání odmítnouti. V tomto případě však zmeškání roku žalovaným nastalo a jedná se pouze o to, zda jsou dány materiální podmínky žalobního nároku.

#### Čís. 5985.

**Byla-li kupní smlouva schválena Státním pozemkovým úřadem jen za určitých podmínek, jichž splnění převzala pouze jedna strana, nebyla smlouva obmezena rozvazovací výminkou. Třebas nebyly podmínky splněny, zůstává smlouva platnou, netrval-li Státní pozemkový úřad nadále na oněch podmínkách.**

(Rozh. ze dne 28. dubna 1926, Rv I 245/26.)

Smlouvou ze dne 28. února 1921 prodali žalovaní žalobcům pozemky. Státní pozemkový úřad učinil schválení smlouvy závislým na tom, že do tří let ode dne schválení (23. června 1921) bude na pozemcích počato se stavbou. Jelikož se tak nestalo, domáhali se žalobci výroku, že smlouva ze dne 28. února 1921 prohlašuje se za neplatnou, žalovaní jsou povinni vrátiti kupní cenu a svoliti k tomu, by bylo pro ně (žalované) vloženo vlastnické právo. **Procesní soud první stolice** uznal podle žaloby. **Důvody:** Soud zabýval se nejprve otázkou platnosti smlouvy ze dne 28. února 1921. Rozřešení otázky té hledati jest ve výkladu zákonů o pozemkové reformě, zejména zákona ze dne 16. dubna 1919, čís. 215 sb. z. a n. V zákonech těchto rozeznávají jsou tři způsoby nabytí vlastnictví k zabraným nemovitostem, z nichž jedním jest koupě od dosavadního vlastníka zabrané, ale dosud nepřevzaté nemovitosti. O případ takový jedná se právě zde. Koupě ta uskutečňuje se vzájemnou dohodou mezi kupujícím a dosavadním vlastníkem a uzavřením řádné kupní smlouvy, jež však podle § 7 záborového zákona ze dne 16. dubna 1919, číslo 215 sb. z. a n. podléhá schválení Státním pozemkovým úřadem. Předpis ten stanoví, že každé zcizení, zavazení, pacht a nájem za-